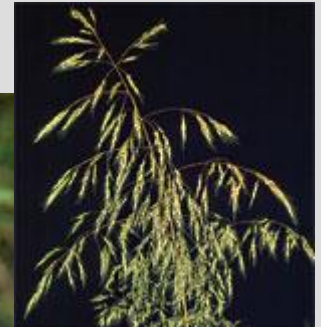

Hvordan mindsker vi risikoen for resistens ved ukrudtsbekæmpelse i frøafgrøder?

Vintermøde for frøavlskonsulenter
29. Januar 2015
Solvejg K. Mathiassen
Institut for Agroøkologi
AU-Flakkebjerg

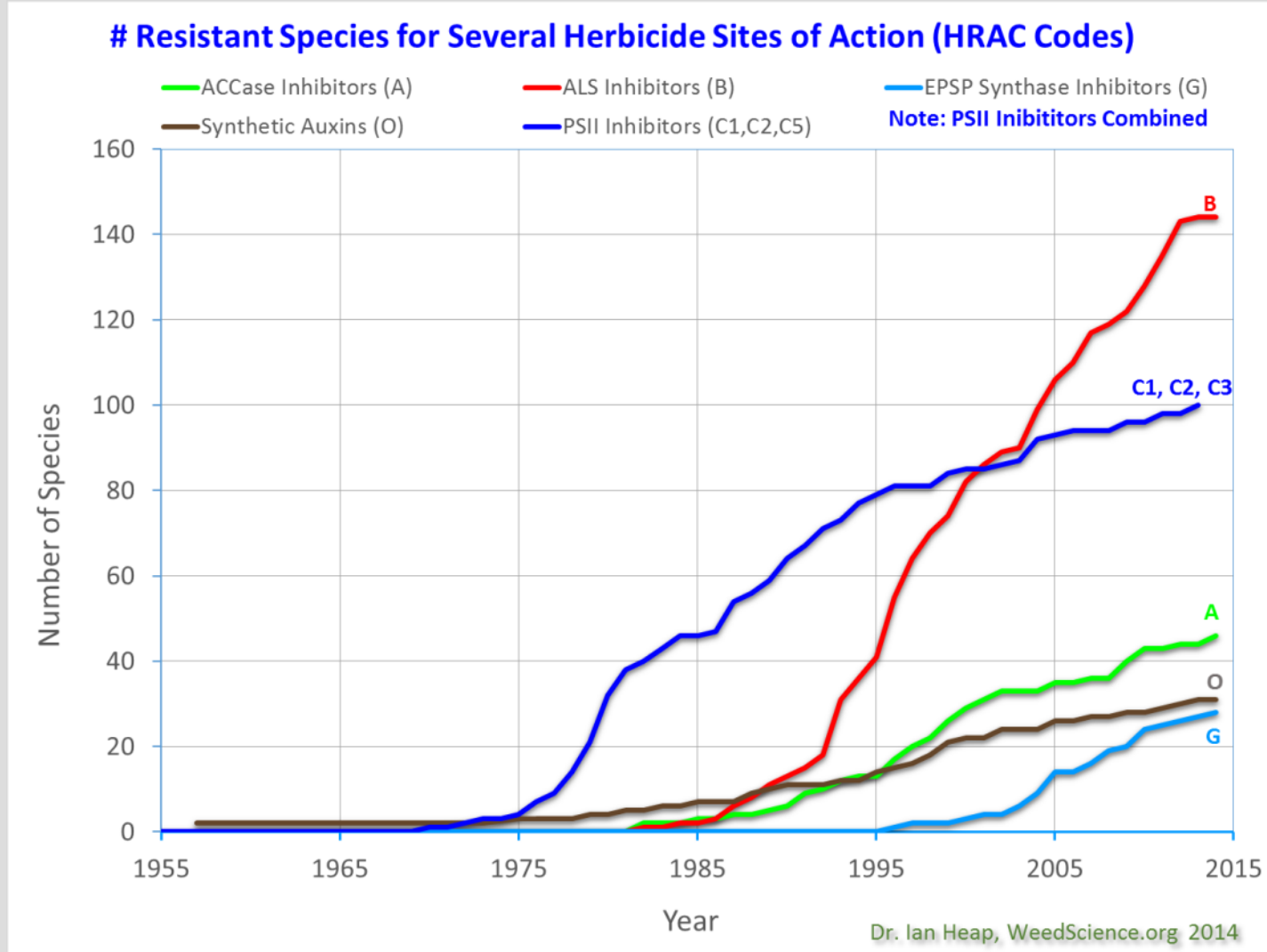
Indhold

- **Herbicidresistens – globalt og i DK**
- **Faktorer af betydning for resistensrisiko**
- **Risiko i frøgræsafgrøder**
- **Screening af resistensbrydere i frøgræs**
- **Anti-resistens management**

Global status

Information Denmark

INTERNATIONAL SURVEY OF HERBICIDE RESISTANT WEEDS

[LOGIN](#) | [REGISTER](#)

Wednesday, October 08, 2014

[Home](#) [Summaries](#) [Resistant Weeds](#) [Add New Case](#) [Herbicides](#) [Researchers](#) [Literature](#) [Help](#)

Select by Country

[Comment/Question/Report Error](#)

[FAQ](#)

[Login](#)

[FAQ](#)

[About Us](#)

[Cite this Site](#)

[Add New Case](#)

[Add Documents](#)

[Summaries](#)

[US State Map](#)

[European Map](#)

[Recent Cases](#)

[Countries](#)

[Sites of Action](#)

[All Species by SOA Table](#)

[Herbicides](#)

[Glyphosate Resistant Weeds](#)

Drag a column header and drop it here to group by that column

Herbicide Resistant Weeds in Denmark

#	Species	Common Name	First Year	Site of Action
1	Stellaria media	Common Chickweed	1991	ALS inhibitors (B/2)
2	Alopecurus myosuroides	Blackgrass	2001	ACCcase inhibitors (A/1)
3	Alopecurus myosuroides	Blackgrass	2001	Multiple Resistance: 2 Sites of Action ACCcase inhibitors (A/1) ALS inhibitors (B/2)
4	Papaver rhoeas	Corn Poppy	2003	ALS inhibitors (B/2)
5	Tripleurospermum perforatum (=T. inodorum)	Scentless Chamomile	2010	ALS inhibitors (B/2)
6	Lolium perenne ssp. multiflorum	Italian Ryegrass	2010	Multiple Resistance: 2 Sites of Action ACCcase inhibitors (A/1) ALS inhibitors (B/2)
7	Apera spica-venti	Silky Windgrass	2011	ALS inhibitors (B/2)
8	Capsella bursa-pastoris	Shepherd's-purse	2012	ALS inhibitors (B/2)

Sammendrag

Herbicidresistens er mindre udbredt i EU's Nordzone sammenlignet med de andre EU registreringszoner

Ingen systematisk monitorering i DK indtil 2013 – de registrerede resistenstilfælde er baseret på test af frø fra marker, hvor der er set dårlig effekt (gratis tilbud i de sidste 14 år)

Faktorer af betydning for resistensudvikling

- **Ukrudtsarter og tæthed**
- **Sædskifte**
- **Jordbearbejdning**
- **Herbicidvalg (og dosering?)**
- **Alternative ukrudtsbekæmpelsesmetoder – IPM**
- **Politiske faktorer (skat, restriktioner i anvendelse, godkendte midler)**

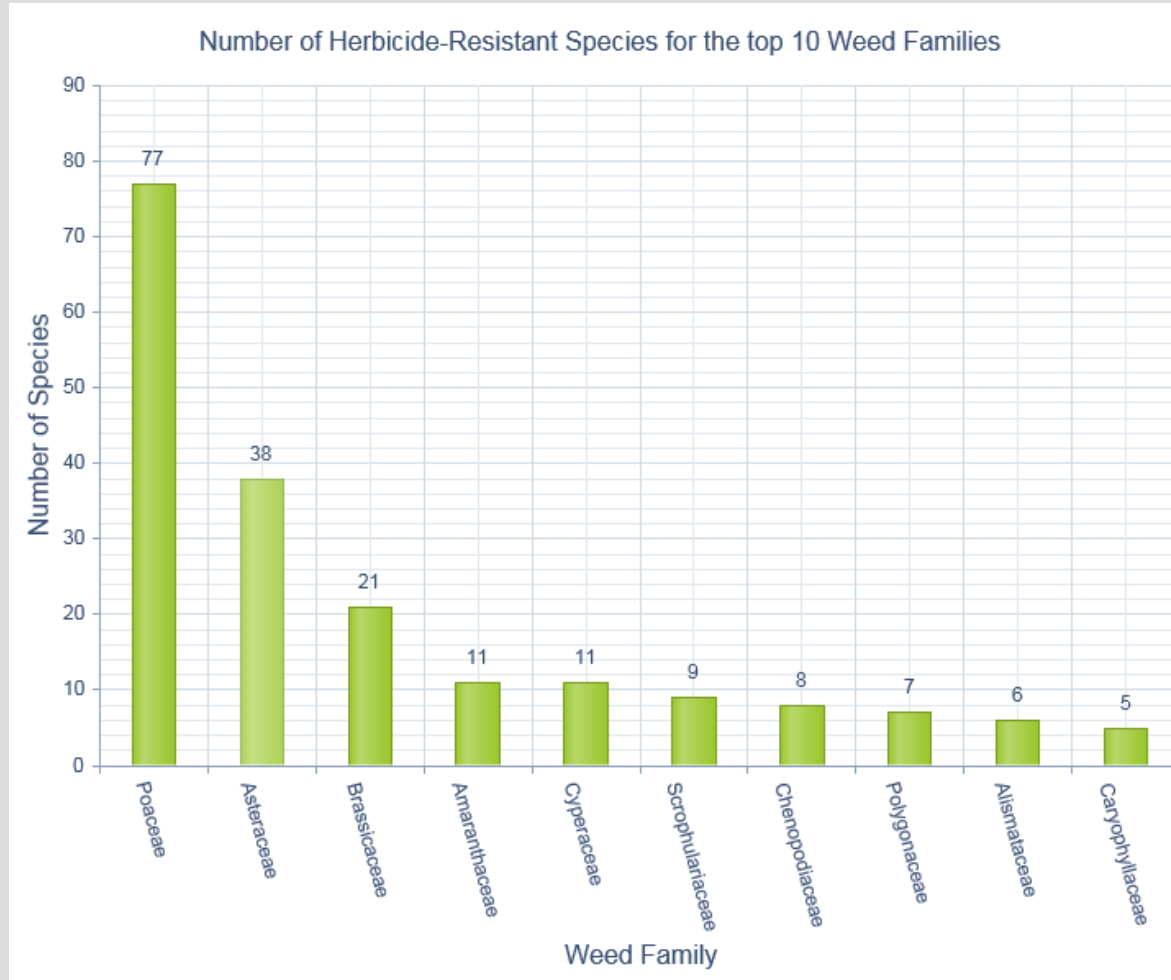

Status for herbicidresistens DK

August 2014

Ukrudtsart	Resistens mekanisme	Første tilfælde	Antal tilfælde	Geografisk forekomst
Fuglegræs	ALS TSR	1991	27	Hele DK
Hanekro	ALS TSR	?	1	Midtjylland
Agerrævehale	ACCCase TSR, NTSR	2001	62	Sjælland, Fyn og øerne
Kornvalmue	ALS TSR	2003	9	Sjælland
Lugtløs kamille	ALS TSR	2010	16	Hele DK
Ital. Rajgræs	TSR NTSR	2009	25	Sjælland, Fyn, Østjylland
Gul okseøje	ALS TSR	2010	2	Jylland
Vindaks	NTSR/ (TSR)	2010	5	Hele landet
Hyrdetaske	ALS TSR	2011	1	Nordjylland

Antal resistente arter i forskjellige plantefamilier

Ukrudtsarter og tæthed

Karakteristika for arter med høj risiko:

- Stor frøproduktion
- Frøoverlevelse
- Fremmedbestøvere
- God konkurrenceevne

Tæthed

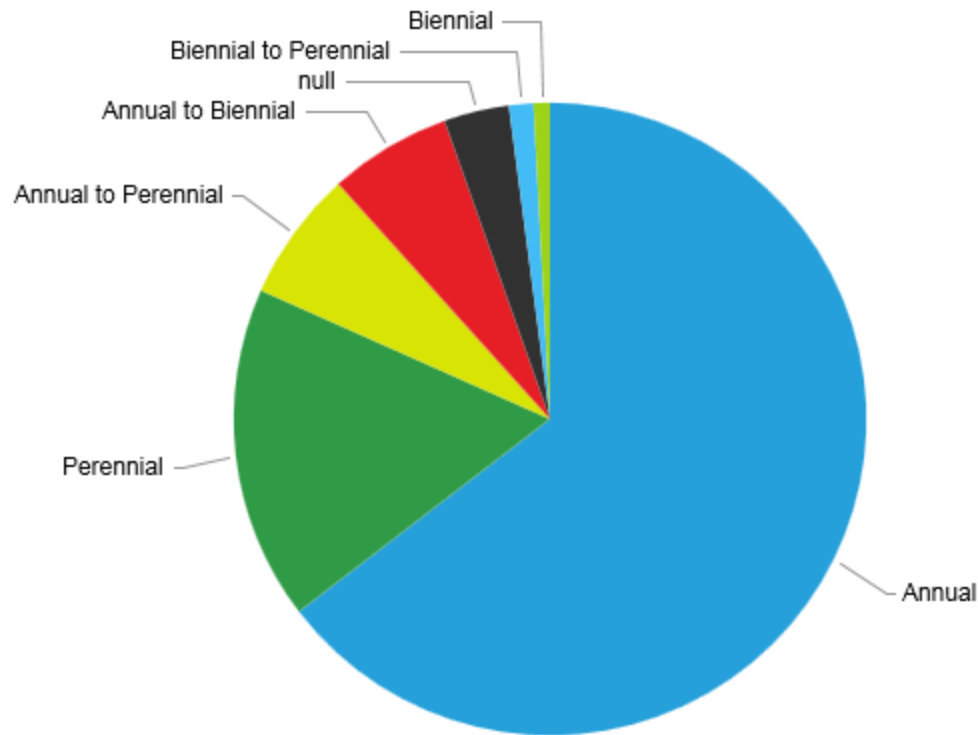
Stort ukrudtstryk øger chancen for tilstedeværelse af resistente individer

Livscyklus for resistente ukrudtsarter

Fig 1. Lifecycle Duration for All Resistant Weed Species in the Database

Herbicidevalg og dosering

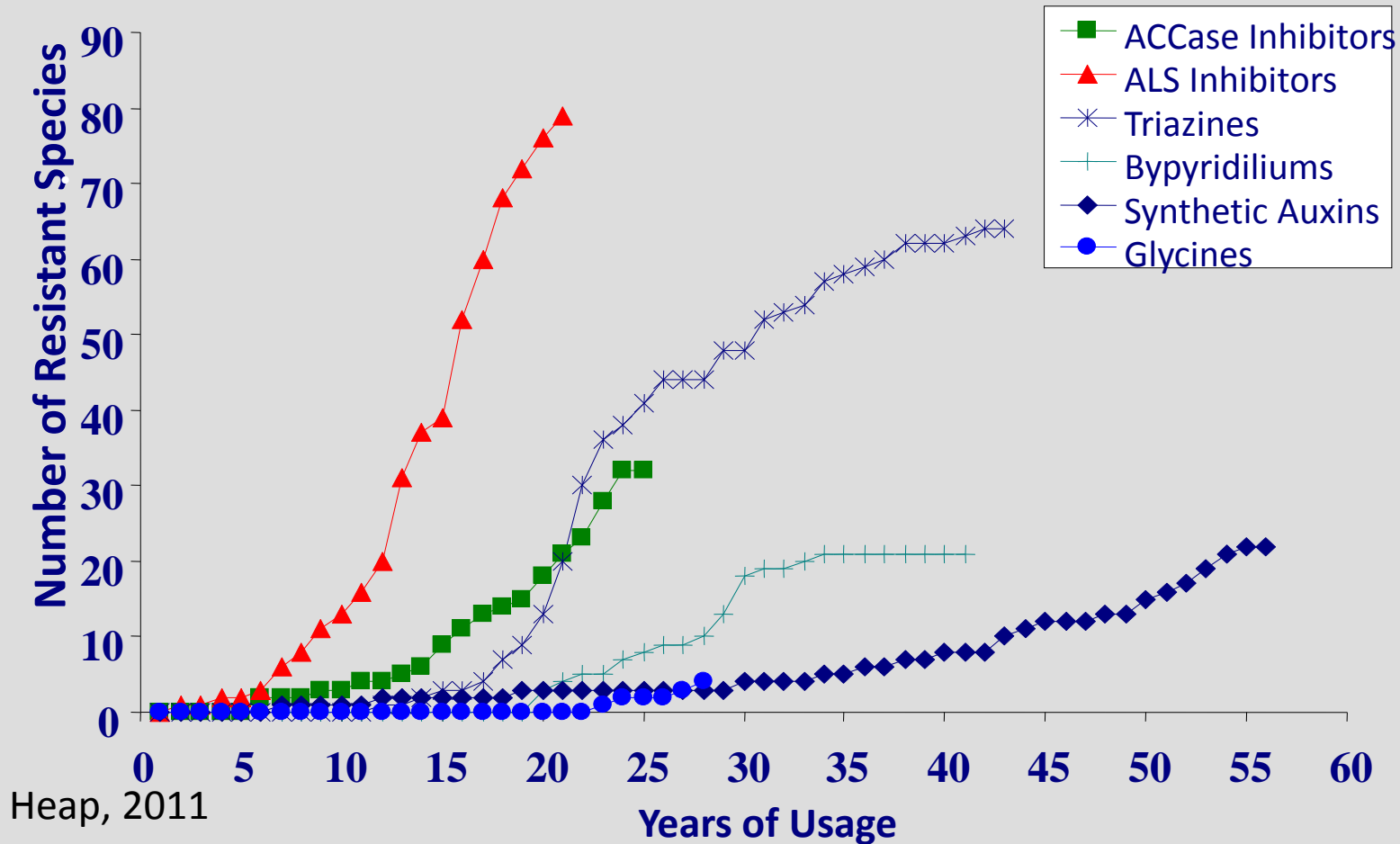
Risk	HRAC Herbicide MOA Groups	Example	Nos. resistant species worldwide	% of total	
High	B	ALS inhibitors	<u>Chlorsulfuron</u>	144	34%
	C1	PSII inhibitors (<u>triazines</u>)	Atrazine	72	17%
	A	ACCase inhibitors	<u>Cycloxydim</u>	45	10%
Medium	O	Synthetic auxins	MCPA	31	7%
	D	PS I electron diverters	<u>Paraquat</u>	31	7%
	G	EPSP synthase inhibitors	Glyphosate	28	7%
	C2	PSII inhibitors (<u>ureas & amides</u>)	Isoproturon	24	6%
Low	K1	Microtubule inhibitors	<u>Trifluralin</u>	12	3%
	N	Lipid inhibitors	<u>Tri-allate</u>	8	2%
	E	PPO inhibitors	<u>Acifluorfen</u>	6	1%
	F3	<u>Carotenoid biosynthesis (unknown target)</u>	<u>Amitrole</u>	5	1%
	K3	Long chain fatty acid inhibitors	<u>Metolachlor</u>	4	1%
	C3	PSII inhibitors (nitriles)	<u>Bromoxynil</u>	4	1%
	F1	<u>Carotenoid biosynthesis inhibitors</u>	Diflufenican	3	1%
Z	Anti-microtubule mitotic disrupter	<u>Flamprop-methyl</u>	3	1%	
Very low	-	Seven other MOA	-	9 (1-2/MOA)	2%

Explanation: Each **high** risk MOA accounts for over 10% of resistant species worldwide.
Each **medium** risk MOA accounts for 5 – 10% of resistant species worldwide.

Skifte mellem herbicider med forskellige virkemekanismer

Akademisk diskussion om lave doser øger risikoen for NTSR?
Brug effektive doser!

Resistensudvikling i forhold til antal års anvendelse

Heap, 2011

Sædskifte og jordbearbejdning

- **Alsidigt sædskifte hindrer opformering af specifikke arter**
- **Ved jordbearbejdning fortyndes en resistent frøpulje med frø af følsomme individer**

Husk - Du kan selv gøre meget

Brug resistente sorter.

Skift mellem midler.

Bland midler fra forskellige grupper.

Politiske faktorer

- **Særlige krav vedr. metabolitter og udvaskning i DK medfører**
  - Færre godkendte midler
  - Restriktioner i anvendelse
- **Pesticidafgift**

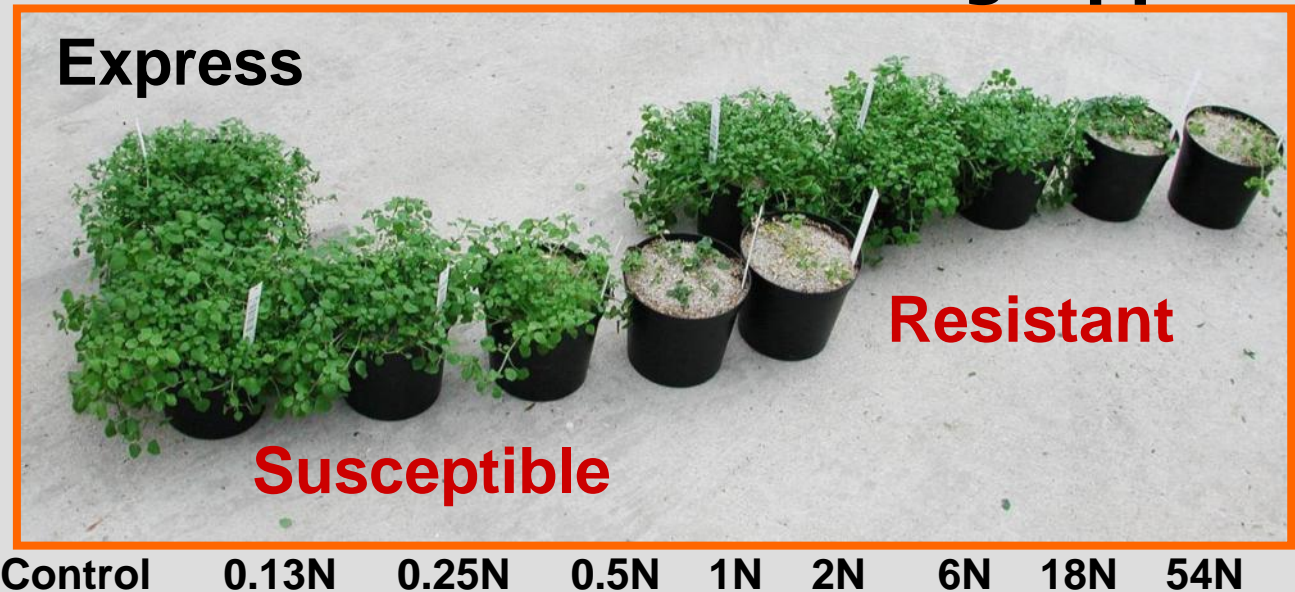
Prisændring med pesticidafgift

	Pris indtil 30/6 2013	Nuværende pris	Prisændring %	Dosering L eller kg/ha	Prisændring kr pr. ha
	Kr pr L eller kg				
Boxer	85	174	+105	2	+178
<u>Stomp</u>	120	268	+123	1,2	+178
<u>Hussar OD</u>	3600	2580	-28	0,05	-51
Atlantis OD	431	340	-21	0,9	-82
Monitor	13	12	-13	15	-27
<u>Topik</u>	995	840	-16	0,3	-47
<u>Primera Super</u>	280	250	-10	0,4	-12
Express ST	40	31	-22	1 tabl.	-9
<u>Oxitril</u>	145	270	+72	0,2	+14
<u>Tomahawk</u>	165	202	+6	0,5	+19
<u>Fluorfenox</u>	788	758	-4	0,5	-18

Target-site resistens

- Mutation i DNA
- Påvirker en specifik virkningsmekanisme – oftest et enzym
  - Fuglegræs, valmue, kamille (SU-midler)
  - Agerrævehale, vindaks, rajgræs (SU- og fop/dim midler)
- Højt resistensniveau
- Ingen krydsresistens til andre herbicidgrupper

Non target-site resistens

- Påvirker flere herbicidgrupper
- Lavere resistens niveau
- Uforudsigelig og svært at håndtere (agerrævehale, vindaks, rajgræs)

Susceptible

0N 1/3N 1N 3N

Resistant

0N 1/3N 1N 3N

Bacara

Boxer

Primera Super

Monitor

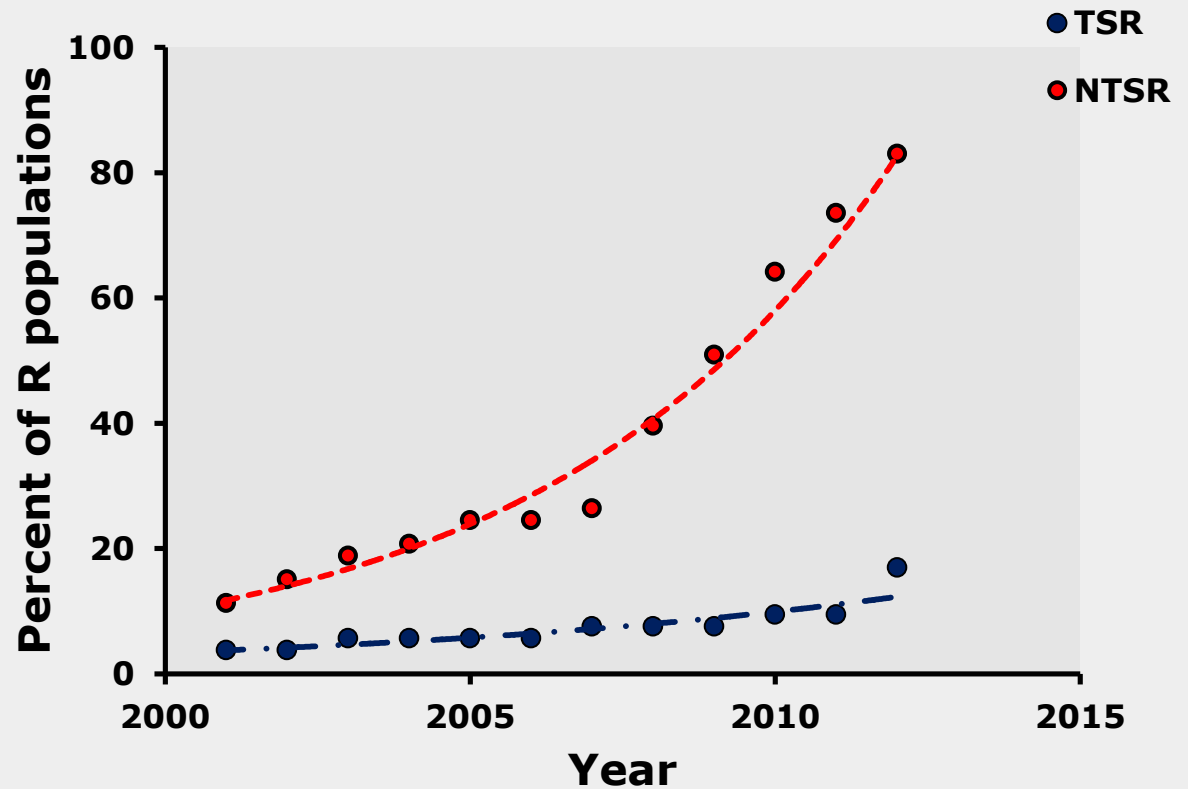
Hussar OD

Resistens mekanismer

agerrævehale

130 prøver testet
58% resistente
Mekanisme: TSR and NTSR

Risiko i frøgræsafgrøder?

- **Vanskeligt at bekæmpe græsukrudtsarter**
- **Få herbicider til rådighed**
- **Ofte lave doser**
- **Flerårige marker – samme population vi behandler år efter år**

Problemarter i frøgræsafgrøder

Græsukrudtsarter:

Agerævehale: (30/62)

Vindaks: (13/5)

Ital. Rajgræs: (53/25)

Enårig rapgræs: (27/0) golfbaner, plantager, planteskoler

Væselhale: (2/0) Ingen tegn på resistens i UK/DK test

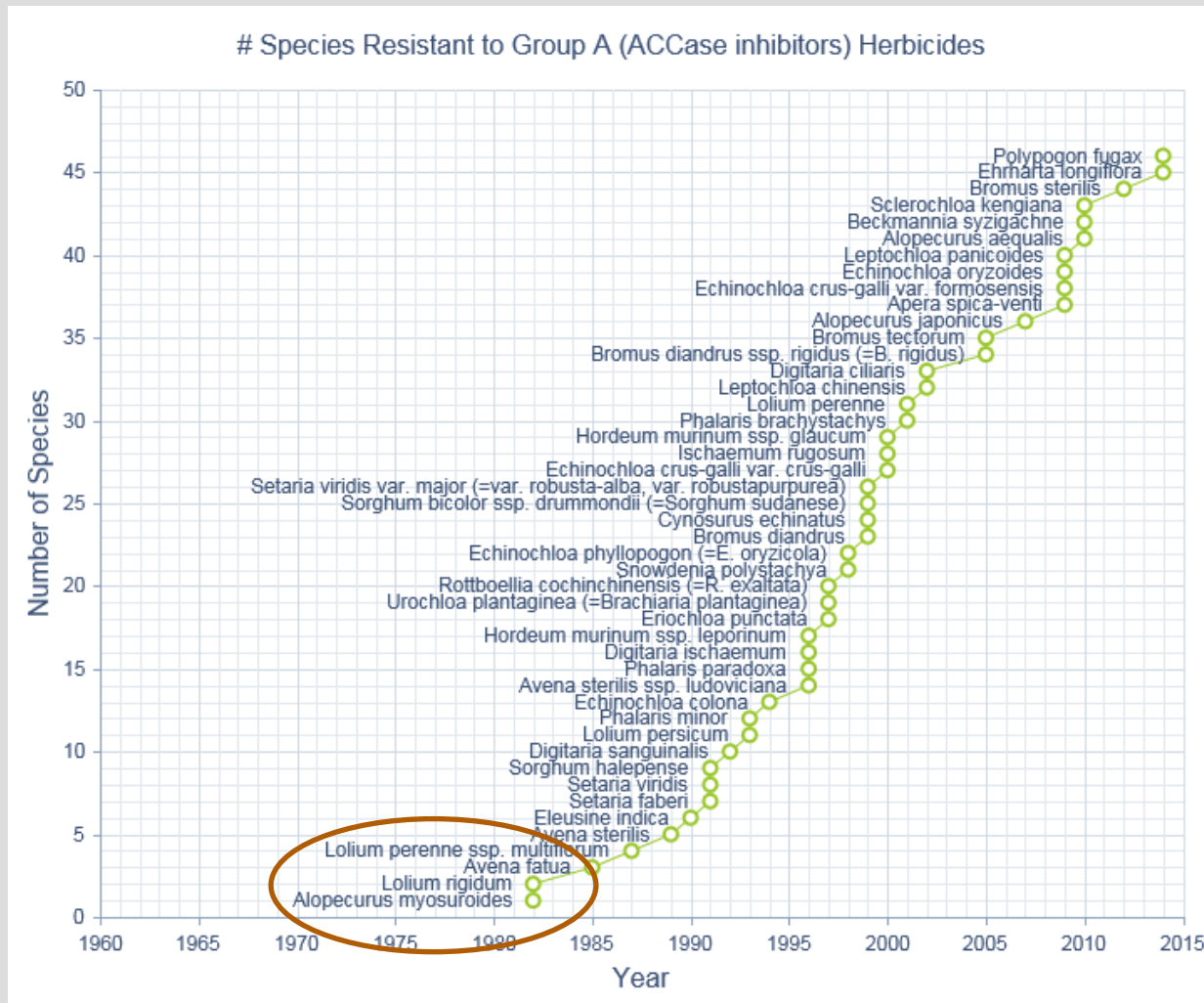
Alm. rapgræs: (0/0)

Gold hejre: (2/0)

Flyvehavre: (48/0), NORBARAG test med 25 pop.

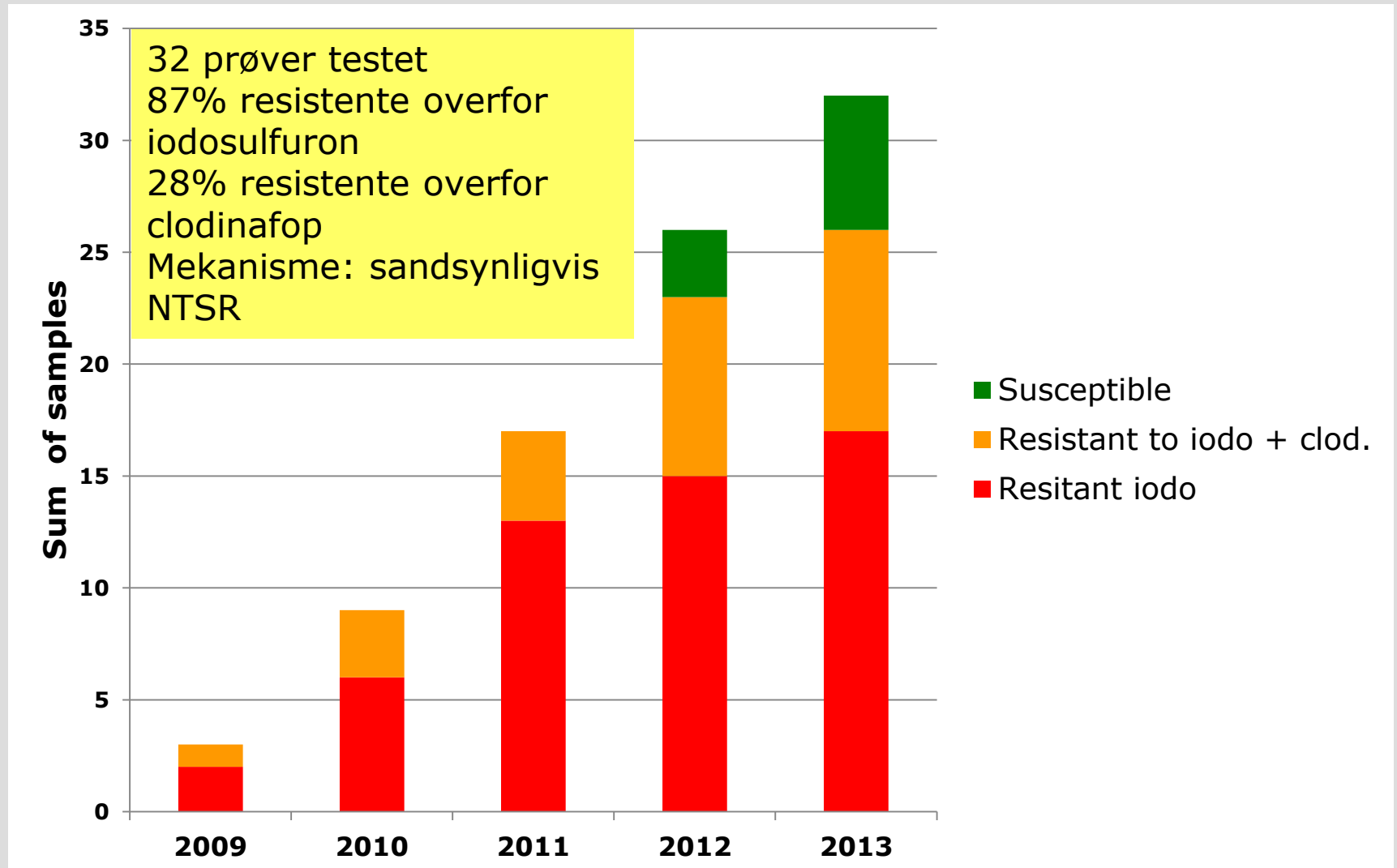

Kronologisk udvikling af resistens – fop/dim

LOLMU, ital. rajgræs

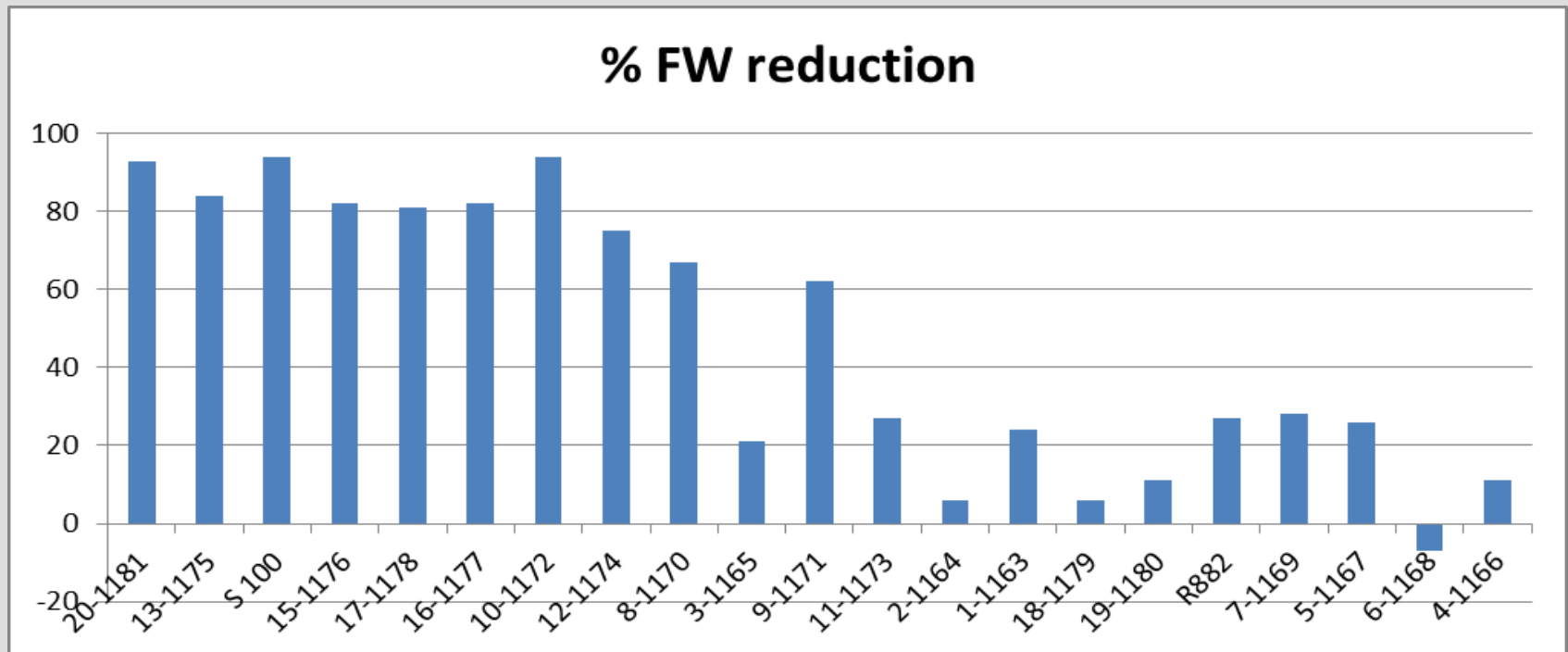
Vindaks, DK and SE

- **80 prøver (43 DK, 37 SE) testet i 2010-12**
- **Resistens fundet i 3 marker i DK and 5 marker i SE**
- **Større grad af resistens overfor Hussar og Monitor end overfor Primera Super**
- **Ingen resistens overfor Boxer og Bacara**

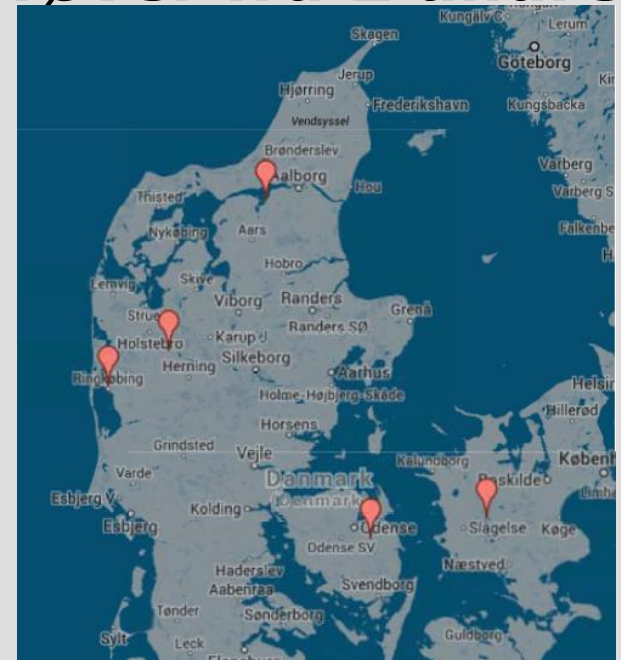

Effekt af Hussar overfor vindaks, markprøver

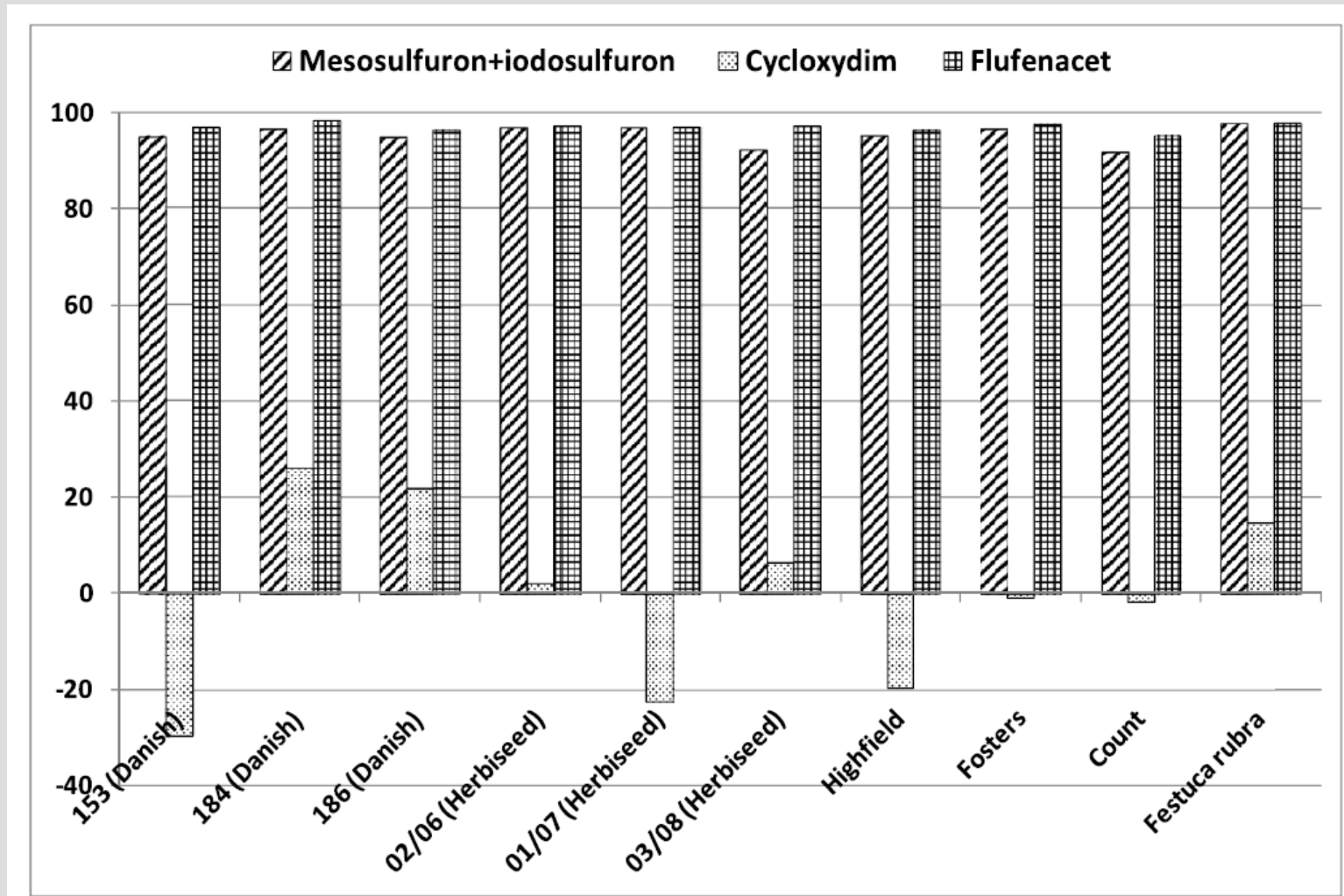
Vindaks

- Primært NTSR
- SU-midler (iodosulfuron and sulfosulfuron) mere påvirket end fop/dim
- Synes spredt fra et hot spot
- Yderligere analyse af mark- og herbicidhistorie
- Tilsvarende undersøgelser af prøver fra 2 andre ejendomme

Følsomhed af væselhale

Hvordan mindsker vi risikoen?

- Skift mellem midler med forskellige virkemekanismer
- Anvend effektive doser
- Godt sædskifte
- Udnyt resistensbrydere, hvor det er muligt (Boxer, Stomp, Reglone, Kerb) og inddrag nye herbicidgrupper (3030 i 2020)

Hvad gør vi for at opnå '3030 i 2020'?

Afprøver nye herbicidgrupper i frøgræsafgrøder

2013:

Rødsvingel (4 sorter), strandsvingel, hundegræs, engrapgræs, alm. rapgræs, enårig rapgræs og væselhale

2014:

Rødsvingel, alm. rajgræs, agerrævehale, enårig rapgræs, alm. rapgræs og væselhale

2015:

Rødsvingel, alm. rajgræs, agerrævehale, enårig rapgræs, alm. rapgræs, væselhale

Hvad gør vi for at opnå '3030 i 2020'?

Afprøvede herbicider:

2013:

Atlantis, Command, Reglone, glyphosat

2014:

Boxer, Stomp, Command, Reglone, Agil, Kerb, glyphosat

2015:

Boxer, Stomp, Command, Agil, Kerb, glyphosat

Fokusområder

Kort sigt

- **Monitering**
- **Information**
- **Implementering of IPM**
- **Udvikle optimerede herbicidstrategier**

Langt sigt

- **Ændre sædskifte**
- **Alternative bekæmpelsesmetoder**
- **Nye aktivstoffer**
- **Bedre forståelse af NTSR**

FLAKKEBJERG

Tak for
opmærksomheden

